

עדנה פיינרו מדווחת מבירת הונגריה: למרות
הדיאטה של חומר מרתק לתאים האפורים

בודפשט אינה מאת'נה בדמעות

בהונגריה. כך, שאם נעשים בסך הכל 20 סרטים בשנה, יקבל כל סרט בערך 250 אלף דולר. כמובן שבמערב סכום כזה הוא מחיר של סרטיסטרודנטים, אבל מה אפשר לעשות בו רואים אם לוקחים בחשבון את העובדה שכבר 20 שנה שלהונגריה יש לפחות סרט אחד מייצג בפסטיבל קאן (לפעמים יותר מאחד), מדי שנה בשנה.

השנה כמעט ברור מי ייצג את הונגריה בקאן, ואני מוכנה להתנבא כי הסרט יקצור כמה פרסים בינלאומיים, אחרי שבפסטיבל בודפשט הוא כבר זכה לפרסים.

הסרט הוא קולונל רדל, והוא המשך הדרך של קברניטי מפיסטו

הזה, אבל בתבונה רבה. בכל שנה, בהתקרב חודש פברואר (הקר ביוזר באירופה מכל חודשי השנה), הם מוזמנים 70 עיתונאים מכל קצות העולם, לבוא לבודפשט לדיאטה בת שבוע של סרטים הונגריים.

כך זכיתי להימנות, השנה, עם אורחי פסטיבל הסרט ההונגרי, בבודפשט, כשידידני הוותיקים, העיתונאים ונציגי התעשייה מרימים כוס של טוקאי. בעוד הם מתייחסים כלאחר יד לעובדה שזו הפעם הראשונה, מזה שנים רבות, שישיראלים נמנים עם מוזמני מופע רישמי, המארגן עליידי הממשלה ההונגרית, הם לא שוכחים להזכיר את העובדה, שכל ישראלי הרוצה לבוא ולבקר בהונגריה מוזמן

שנה הבאה — כבודפשט?
כבר כמה שנים שדידי ההונגריים נפרדים ממני בחצייהומנה חצייהכטחה זו, כל אימת שאנו נפגשים בפסטיבל סרטים כלשהו — כברלין, בקאן, בלוקארנו, בוונציה — בפסטיבלים החשובים שפינקו מאד את ההונגריים בשנים האחרונות.

בפסטיבלים אלה קטפו ההונגריים פרסים כמי שמלקטים פטריות טריות: מי לא זוכר את מפיסטו, הפרס הגדול של קאן לפני שלוש שנים, או את פרסי הביקורת לאנגי ורה ודניאל תופס רכבת. או את הסרט המוצג בימים אלה בארץ, שהיה מועמד לאוסקר, שלום לך בן.

הפרסים האלה הפכו תעשייה צנועה

שנה. כאשר אחת הניצולות (למעלה) מתייחדת עם זכר יקירה, מעירה חברתה. אלוהים לא היה במקום הזה. כי אילו היה כאן, כיצד היה מתיר לדבר לקרות?

נושא האוסקר — המפיק הגרמני ריצ'ארד דרניק, הבימאי ההונגרי אישטבן סאבו והשחקן האוסטרי קלאוס מריה ברנדאואר.

תיירים לא-תמימים

ה סרט, שהוא קופרודוקציה גרמנית-הונגרית, מטפל ברמות היסטוריות מפורסמות, שהיוותה גם השדא לג'ון אוסבורן ולמחזהו הפטריוט שלי, אלא שסאבו נשען רק מעט על המחזה האוסבורני. הוא העריף לערוך תחקיר פרטי על אותה דמות שנויה במחלוקת, של אדם שנחשב לבוגד על סף מילחמת העולם הראשונה, בתקופת הגטיסה ופירפורי

המחזה הצפון מזרחי של האימפריה שנבל ברוסיה. היום בתחומי ברית-המועצות.

לעשות כן, ואין הוא זקוק לוויזה מן הבית. הוא יכול להתייצב בנמלי התעופה של בודפשט ולקבל אישור להיכנס בשעריה, בו במקום.

וכשההונגריים מארחים — הם עושים זאת בכל הלב וברוחב-לב. אבל יש מאחורי הפתיחות והגדירות הזאת אידיאולוגיה צרופה, שיש בה לעורר קינאה בכל מי שאוהב קולנוע ומרגיש מתוסכל, ובצדק, בארץ. ההונגריים חושבים שקולנוע זה תרבות. וההונגריים מתייחסים לקולנוע כאל תרבות.

הם מאמינים שהמוצר הקולנועי איננו סתם מוצר-צריכה, כי אם גורם תרבותי חשוב לפחות כמו התיאטרון והמוסיקה, הנתמכים על-ידי המדינה. לכן, מדי שנה, מקציבה הממשלה 250 מיליון פורינט (בערך 5 מיליון דולר) לתעשייה כולה, סכום המתחלק בין חמשת האולפנים הקיימים

בחזרה לאושוויץ

הסרט הונגרידי ה- מאונזע טיול מאזור גן מספר על ניצולי אושוויץ. השבים לבקר בה מקץ 40 שנה. ארץ בעלת שפה משונה וקשה לקליטה ומשאבים מוגבלים ביותר, למרתקת ביותר מבחינה קולנועית, לבעלת יוקרה ולמשווקת רצינית של סרטים לא רק לאחיותיה בגוש המיד רחי (שאינו קונות כלל ועיקר את כל תוצרתה — בגלל הצנזורה הפוליטית שבחן), כי אם גם לארצות המערב — החל בטלוויזיה הגרמנית, דרך ארצות-הברית וכלה בישראל, שיש בה קהל קבוע. המגלה להיטות והתלהבות רור קא למוצר ההונגרי — שאינו מבטיח לו פעלולים חלליים, אבל מספק, בהחלט, חומר מרתק לתאים האפורים.

להרים כוס „טוקאי“

ההונגריים, המודעים ליתריות של המשחק הקפיטליסטי הפתוח, נוהגים לפי כל עקרונות השוק

חמרורים

ונמכר, מיומו הראשון, ביותר מ-90 מיליון יחידות.

השפעת

האסטרונאוט

איש הבלונים

נהרג **בגיל 55**, באלבוקרקי, נירמכסיקו שבארצות-הברית, עת הת' רסק המטוס הקל שבו נהג, בן **אברו**, האדם הראשון שחצה בכלון ממולא הליום גם את האוקיינוס האטלנטי (בתוך חמישה ימים וחצי, ממזרח ארצות-הברית לצרפת, בקיץ 1978) וגם את האוקיינוס השקט (בתוך ארבעה ימים, מיפאן למערב ארצות-הברית, בסתיו 1981).

פרח הפלמ"ח

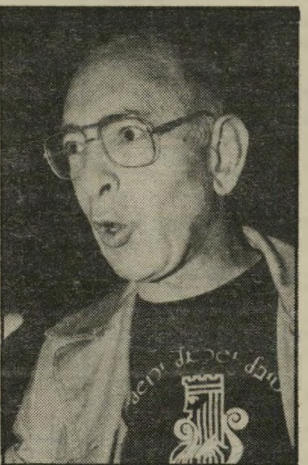
נפטרה **ברמות-השבים**, בגיל 70, **שושנה** (שוש) **ספקטור**, ילידת יפו. מי שהיתה השלישה של מטה הפלמ"ח, אחרי שבעלה, צבי, לא חזר משליחות 23 אנשי הפלמ"ח, (כ"ג יורדי הסירה), שיצאו לפוצץ את בתי-הזיקוק בטרפולי הלכנונית בקיץ 1941. עת זאת היתה נתונה לשליטתם של צרפתים משתפי-פעולה עם הגרמנים. אחרי נפילת בעלה ילדה את בנה יחידה, יפתח, כיום טייס בכיר בחיל-האוויר, רחמה את הצעתו של רודר בוגוריון לשמש כקצינת ח"ן ראשית, ניהלה במשך שנים את בית-החרושת לשימורים בגיבעת-ברנר ואת בית-הספר לקציניי בעכו, כשבשנותיה האחרונות היא התמסרה להכלאת זני פרחים חדשים, שלאחר מהם ביקשה לתת את השם פלמ"חית.

אם השבעה

נפטרה **בירושלים**, בגיל 90, **בכורה בנאי**, אםם של חמשת השחקנים לבית בנאי — יוסי, יעקב, חיים (אלברט פירות), גברי ואברהם — השופט יצחק והכת עליזה. בנאי היתה ילידת ירושלים ובת העדה הפרסית, שמישפחתה הקימה את שוק מחנה-יהודה, שבו גרה עד יומה האחרון.

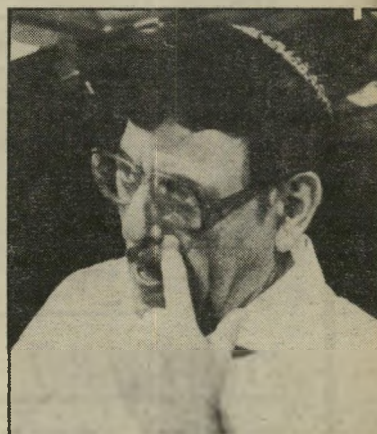
גילגול הגולגולת

אומתה **בלימה**, בירת פרו, אחר שבע שנות תחקיר, והותה של

במאי מוסינזון
מהקיבוץ לשגרירות

גולגולתו המקורית של **פרנציסקן פיזאר**, רועה-החזירים הספרדי שכבש את ממלכת האינקה, הרס אותה וטבח את יושביה במעשי אכזריות מסמרי-שיער. כהוקרה על הטבח היה למישנה-למלך הספרדי כבוד, ואחר-כך נרצח, כשגרוננו שוסף בחרב. לפני 444 שנה, על-ידי קושרים ספרדיים. עד לפני שבע שנים, עת נתגלתה הגולגולת במיסתור בקיר הקתדרלה של לימה, בשעת שיפוץ, הוצגה גולגולת אחרת, ששומרה ליתר ביטחון במלת, כגולגולתו של פיזאר.

ח"ב שאקי
מצפת לכנסת

נעו, שהיה בגיל צעיר (26) איש הסברה בשגרירות ישראל בושינגטון ודובר מילפת העבודה, עיסקים שאותם נטש לטובת הפקה בטלוויזיה וניהול תיאטרון ירושלים.

השמות הכפולים

נחוג **יוסיהולדתו** ה-57 של ר"ר (למישפט) **אבנר-חי שאקי**, ח"כ המפר"ל ויליד צפת, שהיה, לפני 13 שנים, במשך תקופה קצרה, סגן שר-התינוך והירוע יותר כמרצה למישפטים וכפעיל בנושא מישפחות מרובות-ילדים כמישפחתו, שבה נוש' אים חמשת ילדיו, כמוהו, שני שמות כל אחד. שני הבנים — עובד-רפאל ואית'דחיים, שלוש הבנות — חנה' אורלי; סמדר-שימחה ומוריה-נהורית.

מורים וספרים

נחוג **בירושלים**, יוסיהולדתו ה-80 של פרופסור (לחינוך מיוחד) **קארל פרנקנשטיין**, שהוא גם פילוסוף, גם פסיכולוג וגם חתן פרס ישראל לחינוך (1965), ואשר התפרסם, בארץ הולדתו, גרמניה, כאשר יסד, בגיל 24, קרן לעזרת אנשי-רוח ואמנות יהודיים. בארץ העמיד פרנקנשטיין דורות של מורים, תוך שחיבר יותר מ-30 ספרים בעברית, אנגלית וגרמנית.

כסף-נייר

נחוג **בסאלם**, מסצ'וסטס שבארצות-הברית, יוסיהולדתו ה-50 של המישחק **מונופול** (ריכוז), מישחק-חברה שעיקריו נכסי דלא' נייד, הנרכשים וממכרים תמורת כסף-נייר. מונופול, המצאתו של מהנדס חיימוס מובטל, תורגם ל-19 לשונות